

ורדה יתום

פסלים

אוצר התערוכה: יואב דגון מנהל המוזיאון

קטלוג התערוכה הופק במימון:
עיריית הרצליה
אגודת ידידי המוזיאון

תודתנו ל:
וירג'יניה ויעקב אלקוב
טליה ודני בז'רנו
אורה בהרב
דניאלה כהן
גילה ואלכס אמודי
אילה ואליהו כהן
יהודית ואבי טיומקין
ליאורה ומיכאל פדרמן
רוחמה ודני פרוכטר
ברברה ומיכאל קאופמן
דינה וגדעון אוברון
רינה ודני פז
דינה ורפאל רקנטי
דבורה שוקן
צפי ויצחק שוחר
בתיה ואלי שיריחי
רחל ובן תג'ר
בתיה וחיים וייס
שלומית ודוד ידיד
דנה בהרב
אלן בהרב
אלזה ואדולף פולק
ניצה ואורי וולטש
דניאלה ודניאל שטיינמן
עפרה וצבי יצחקי
ו. רוזנשטיין בע"מ
עיריית ועמי רובין
אסתר ולואיס בק
החברה לישראל בע"מ
הרציקוביץ (ישפאר)

שער קדמי: "פעקאלאך", חומרי, ספוג, אבן וחוט ברזל 10x50x70 ס"מ 1990
שער אחורי: "פעקאלאך", פרט.

צילום: סמיטליין האורד
תרגום: מיכל לויטה
עיצוב: אסתר קרייזמן
סדר: עוד את בע"מ
הפקה: אדר הפקות בע"מ

בין הארעי לקבוע

הפיסול של ורדה יתום יונק את כוחו מהמתח הנוצר על ידי הניגודים מהם הוא ניזון. ניגודים בתחום החומר מחד ובתחום העיוני מאידך. הבחירה בחומר (Clay) טעונה וכלל לא מקרית. החומר נבחר כמייצג אלמנט בסיסי של היצירה - אדמה. הוא טעון במשמעויות מיתולוגיות אך מייצג, בד בבד, גם פן אחר הקשור לארכיאולוגיה. כלי החומר כמוצג המייצג תרבות היסטורית ומעורר את סקרנותו המדעית של החוקר. (כלי לשימוש יומיומי או כלי פולחני) באמצעות החומר מתקשרת האמנות אל אותם רבדים היסטוריים ארכיאולוגיים מהם צומחת תרבות. תרבות של קבע אך גם תרבות ארעית של נדודים.

הדיאלקטיקה מקבלת ביטוי בבחירת הסמלים. חמת המים אינה עשויה מעור (ואם כן אינה ממלאת את תפקידה המקורי ככלי קיבול המאפיין את הנווד) אך היא תלווה בכל אותם חומרים רכים ומתכלים המתקשרים אסוציאטיבית עם עולמו של הנווד. כמוהם גם "כדים ישראלים" (חומר, בד, ענפים וחבל, 1988) שענינם איסוף חומרים שונים התלויים כחבילות על עצים ומזכירים את אותן חבילות שהבדווים נוהגים להשאיר בנדודיהם על עצי השיטה במדבר סיני. עולם זה עומד לכאורה בסתירה עם תרבות הקבע אותה חוקר הארכיאולוג. תורה שבעל פה ותרבות ארעית מחד מול ישוב של קבע שחקר כיליו מלמד על התפתחותו, מאידך.

סדרות שונות של עבודות שהוצגו על ידי ורדה יתום ממקדות את העיסוק בתפר שבין הארעי והקבוע, בין המתכלה-הזמני והמתמשך, בין הקשיח לרך ובין האורגני לאנאורגני (גלרית הקיבוץ 1988) ואפשר אף לראות בעבודות המוצגות בתערוכתה במוזיאון הרצליה לאמנות פיתוח של נושאים אלה שהעסיקו אותה בעבר. מחקר של תרבות מקומית אך גם התעסקות בעקרונות של תרבות במובן הרחב של המילה. עיסוק בחומר הקרמי, אך תוך כדי נסיון להרחיב את גבולות החומר מעבר למגבלות החומר עצמו. "מקומיות" מול אוניברסאליות.

ורדה יתום מתבלטת ביחודה בקבוצת יוצרים שבחרה בחומר כנקודת מוצא ליצירה.

יואב דגון

אוצר

מנהל המוזיאון

השכלה

- 1967-70 תל-חי, מכון לאמנות, קרמיקה, צורפות.
- 1970-72 "אורנים", מכון לאמנות, מורה לאמנות, חט' ביניים.
- 1979 אוניברסיטת חיפה, חוג לאמנות-קרמיקה, לימודים להשלמת ה-B.A.
- 1984 "אורנים", מכון לאמנות, מורה בכירה לאמנות, חט' עליונה.
- 1986-88 אוניברסיטת "אלפרד", ניו-יורק, תואר מסטר - פיסול קרמי.

עבודה

- 1960-68 "פינת אנה פרנק", סאסא, מרכזת מגמת אמנות, מורה, מחנכת.
- 1980-84 "פינת אנה פרנק", סאסא, ביה"ס תיכון וחט' ביניים, מנהלת ביה"ס.
- 1980-83 "אורנים", מכון לאמנות, מורה לקרמיקה.
- 1986-88 אוניברסיטת "אלפרד", ניו-יורק, אסיסטנטית להוראת אמנות.
- 1989 "פינת אנה פרנק", ביה"ס המשותף, סאסא, מורה לאמנות.
- 1989 "אורנים", מכון לאמנות, קרמיקה פיסולית, מורה.

תערוכות יחיד

- כל-בו, "שתי אחיות". 16/08/1985
- יחד, בטאון התנועה הקיבוצית המאוחדת, "גם הן שוות שיוויון". 24/09/1985
- דבר, "נשאר בחוץ". 22/09/1985
- זו הדרך, "סיפורו של פסל שנפסל". 16/10/1985
- על המשמר, "בלי תמריץ לדיאלוג". 11/1985
- על המשמר, "פסל מריבה". 05/11/1985
- דבר, "טוב ביפו בלילות". 05/11/1985
- בגליל העליון, עלון המועצה. 1986
- "The Times leader", וויליס-בר, פנסילבניה. 13/05/1987
- מעריב, "תערוכות". 25/11/1988
- גירחלם פוסט, "איזור הדימדומים", גיל גולדפין. 16/12/1988
- השבוע, "צייליזציה שנכחדה", דליה בר-אמוץ. 22/12/1988
- קדרות, עלון מס' 12 - ורדה יתום. 09/1989
- אומניות מס' 5, "קרמיקה ישראלית בגרמניה - ורדה יתום". 12/1990
- ירושלים, "ציפורים מתות בחומר", מיכאל סגן כהן. 05/01/1990
- גירחלם פוסט, "מדור אמניות". 05/01/1990
- סטודיו מס' 7, "הקרמיקה בעולם האמנות והעיצוב בארץ". 05/01/1990
- על המשמר, "קדרות ומוות". 05/02/1990

פירסומים

אוספים

- 1985 יגאל זילבר, קליפורניה, ארה"ב.
- 1987 משפ' מרמלשטיין, ניו-ג'רסי, ארה"ב.
- 1988 מוזיאון אלפרד, ניו יורק, ארה"ב.
- 1989 תפן, המוזיאון הפתוח, עיר הורדים.

קטלוגים

- 1985 בקיבוץ, גלריה לאמנות "מבחר תערוכות".
- 1987 המוזיאון הפתוח, כפר ורדים, תפן.
- 1989 קטלוג "תערוכות קרמיקה של סטודנטים לתואר מסטר מצפון אמריקה".
- קטלוג קרמיקה מישראל, גרמניה.
- פסלים מגבול הצפון.
- 1990 "מכל וחומר".

תערוכות קבוצתיות

- 1985 מוזיאון וילפריד, קיבוץ הזורע.
- גלריית יפו, פיסול.
- פארק רמת גן, ישראל, סימפוזיון לפיסול בשטח פתוח.
- 1987 גלריית אוניב' פנסילבניה, ארה"ב, תערוכות קרמיקה של תלמידי התואר השני בקרמיקה בצפון ארה"ב.
- 1988 גלריית ג'ן הרדסטוק, גריניץ' האוז, ניו-יורק, ארה"ב.
- מרכז לאמנות קורויליס, אורגון, ארה"ב,
- "The Aesthetic edge". הזמנה קרמית לאומית.
- גלריית הקיבוץ, ת"א, "דימדומים".
- 1989 מגדל רסקו, ת"א, "פיסול במגדל".
- טבעון, "שתי אחיות".
- קסל, מינכן, שטוטגרט-גרמניה, "קרמיקה מישראל".
- בן-גלרי, מטולה, "פסלי גבול הצפון".
- 1990 היכל התרבות העירוני, נתניה, "מכל וחומר".

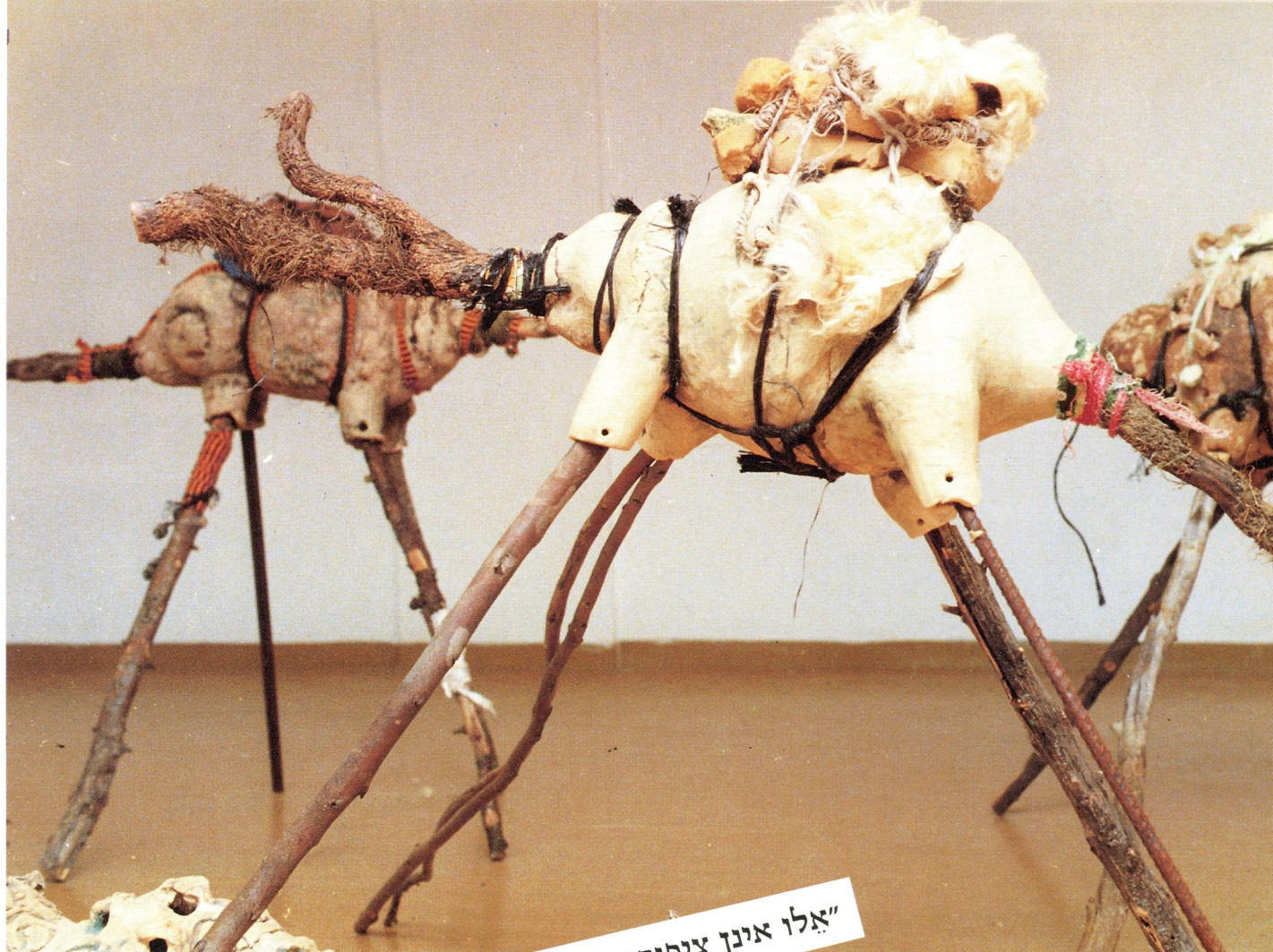

"פעקאלאך"

חימר, גומי, חוט ברזל.
20X55X80cm ס"מ.

"Pekalach"

Clay, rubber & wire
1990

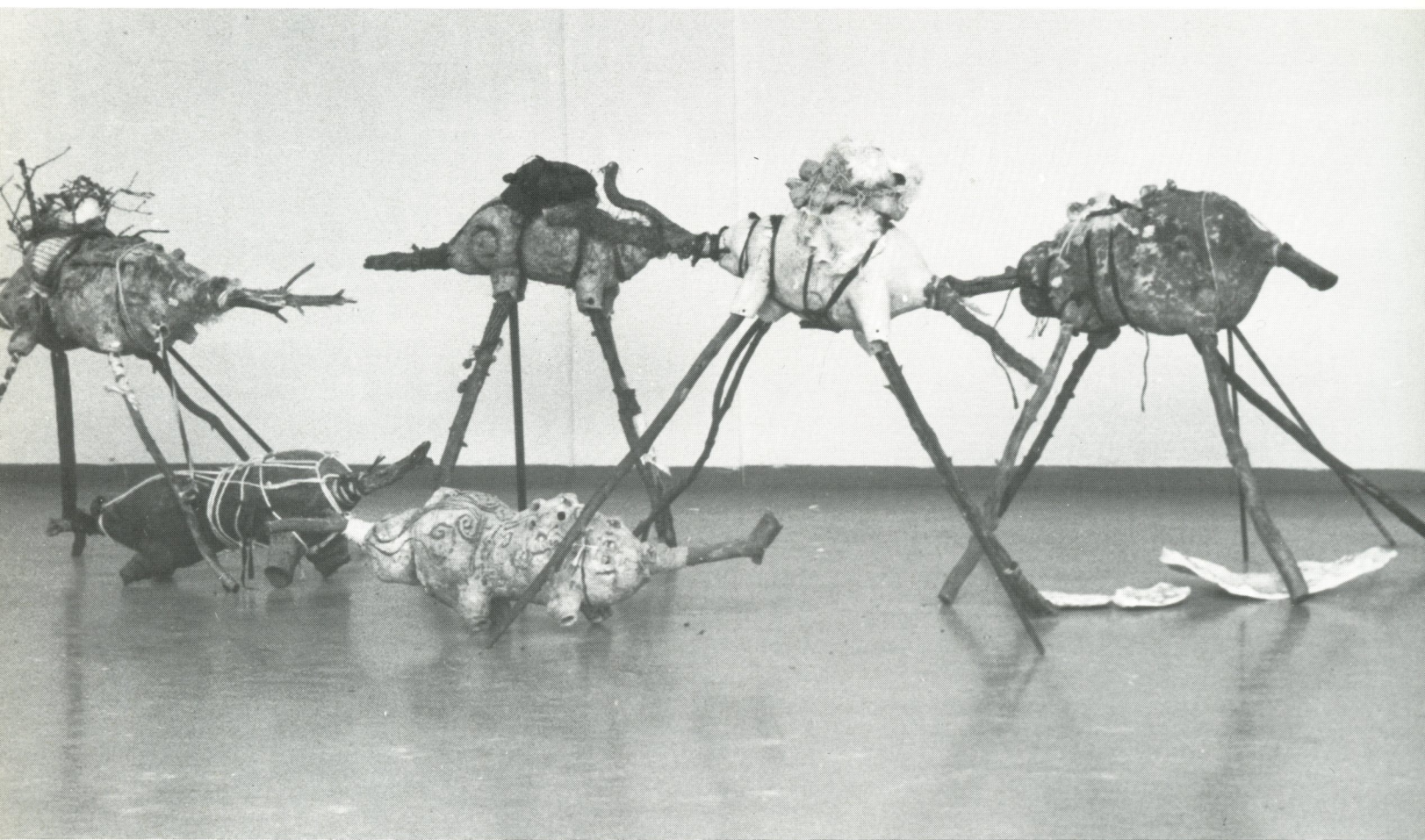

"אלו אינן ציפורים נודדות"

חימר, חומרים מגוונים,
מיצב, מידות משתנות. גובה 1 מ'

"Those are not migrating birds"

Clay & mixed media
Installation
1989

"פעקאלאך"

חימר, גומי, חוט ברזל.
20X55X80cm ס"מ.

"Pekalach"
Clay, rubber & wire
1990

"השענות"
חימר, גבס.
100X50X60cm ס"מ.
"Leaning"
Clay & plaster
1990

"סירות תקועות"

מיצב, אורך ורוחב משתנים. גובה 2 מ'.
חימר, חבל.

"Stranded boats"

Clay & cords
Installation
1990

"צפייה"

1. 53X11X43 ס"מ. חומר, גלזרת ליתיום.
2. 54X11X49 ס"מ. 3. 50X11X46 ס"מ.

"Observation"

Clay & lithium glaze
1990

EDUCATION

- 1967-70 - Tel-Hai Academy, ceramics and jewellery.
- 1970-72 - Art Academy at Oranim, teacher at Junior High School.
- 1979 - University of Haifa, B.A. Art - ceramics.
- 1980 - High School Teacher, of Art, certificate.
- 1986-88 - Alfred University - College of Ceramics - M.F.A.

TEACHING EXPERIENCE

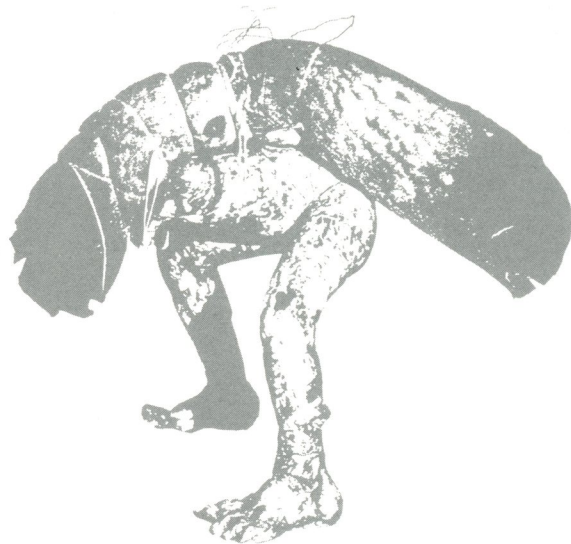
- 1968-70 - Anna Frank Haven High School, Department Head.
- 1980-85 - Anna Frank Haven High School, Headmistress.
- 1980-83 - Art Academy at Oranim.
- 1986-88 - Alfred University - Assistant to Tony Hepborn.

SOLO EXHIBITIONS

- 1985 - The Kibbutz Gallery in Tel-Aviv-Jaffa, Israel.
- 1987 - The Jewish Community Center, Bloomsberg, Pa.
- 1988 - Holmes Gallery at Alfred University, U.S.A. M.F.H. Show.
- 1989 - Kibbutz Eilon Gallery - in Kibbutz Eilon VARDA - HOMECOMING.
 - Beit Ot Hamutzar Jerusalem "Those are not migrating birds".
- 1990 - Bar David Museum, Kibbutz Bar'am.

GROUP EXHIBITIONS

- 1985 - Wilfred Huseum. Kibbutz Hazorea, Israel
Jaffa Gallery - Sculpture, Jaffa, Israel.
Ramat Gan City Park "Environmental sculpture".
- 1987 - The Pennsylvania State University, Northeast graduate ceramic exhibition.
- 1988 - Jane Hartstook Gallery, Greenwich House Pottery New York.
The Kibbutz Gallery, "Twilight", Tel Aviv.
Corvallis Art Center "The Aesthetic edge". Invitational, Oregon, U.S.A.
- 1989 - Rasco Tower "Sculpture at the Tower", Tel Aviv.
Tivon, "Two Sisters"
"Keramik Aus Israel", Galleries in West Germany - (München Kassel, Stuttgart).
Ben Gallery, "Sculptors of the Northern border" Metulla, Israel.
- 1990 - "Mikol Vachomer", Heichal Hatarbut, Netanya, Israel.

PUBLICATIONS

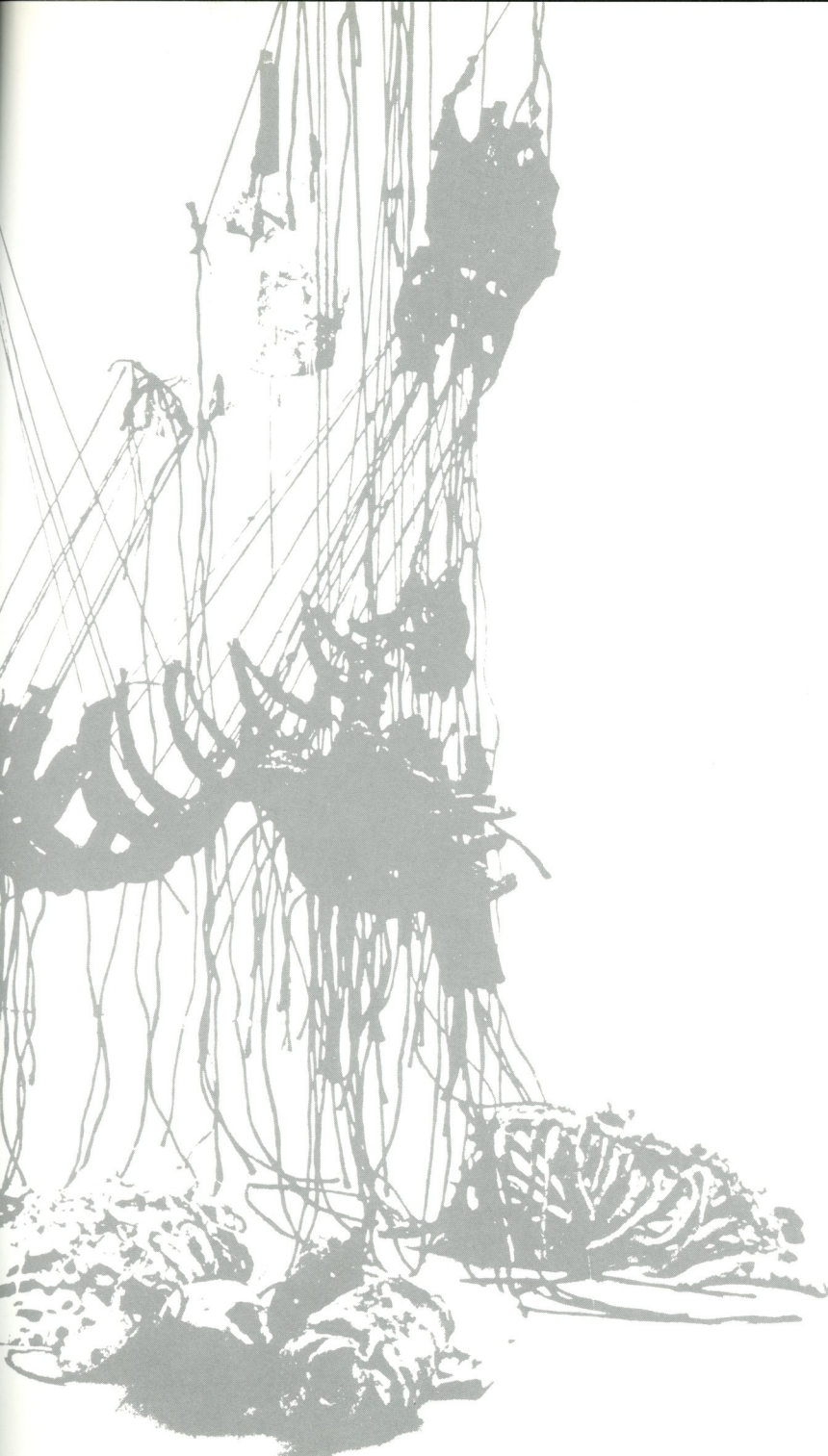
- 8/ 1985 - Kolbo, "Two sisters".
- 9/ 1985 - Yachad, Kibbutz Magazine, "Equality is their due".
- 10/ 1985 - Zo-Ha'derech, "The story of a rejected sculpture".
- 11/ 1985 - Davar, "It's great to be in Jaffa by night".
Al-Ha'mishmar, "The controversial sculpture".
Al-Ha'mishmar, "No incentive to dialogue".
- 5/ 1987 - The Times Leader, Wilkes-Bar, Pa.
- 5/ 1988 - In Upper Galilee, The Galilee Magazine.
- 11/ 1988 - Ma'ariv, Exhibitions.
- 12/ 1988 - The Jerusalem Post Magazine, "Twilight Zone" by Gil Goldfine
Ha'shavua, "A vanished civilization", by Dalia Bar-Amotz.

COLLECTIONS

- 1985 - Diane and Yigal Silber - private collection, California.
- 1987 - Mermelstein Family - private collection.
- 1988 - Alfred Museum, N.Y., U.S.A.
- 1989 - The Open Air Museum, Tefen, Israel.

CATALOGUES

- 1985 - The Kibbutz Art Gallery "Selected Exhibitions".
- 1987 - The Open Museum, Kfar Vradim, Tefen.
- 1989 - Catalogue "Ceramics Exhibition for M.F.A. students in North America".
 - Catalogue "Ceramics from Israel", Germany.
 - Sculptors from the Northern Border .
- 1990 - "Mikol Vahomer".

Between Temporary and Permanent

The sculpture of Varda Yatom draws its strength from the tension created between the opposites of which it is composed; opposites in the realms both of the material and of the speculative. The choice of her material - clay - is deliberate and not at all accidental. This material was chosen as representing a basic element of creation - earth. It is charged with mythological symbolism while at the same time representing another facet associated with archaeology - the earthenware utensil as an exhibit displaying an historic culture, exciting the scientific curiosity of the researcher. (This utensil may have served as an object of daily use or have been used in ritual ceremonies).

Through the material, the artist associates herself with these historical - archeological strata from which the culture sprang, a culture at once permanent yet nomadic.

The dialectic is expressed by the choice of symbols. The water bottle is not made of leather (and where it is, does not fulfil its function as a container characterizing the nomad) but is a hanging object composed of soft materials linked associatively with the world of the nomad. Similar are the "Israeli Jars" (clay, material, branches and rope, 1988) in which various materials are grouped together in hanging parcels, reminiscent of those which the nomads on their wanderings would hang on accacia trees in the Sinai desert.

This world would appear to contradict the permanent culture researched by the archaeologist, the world of oral tradition and transient culture against that of a permanent habitation where a study of its utensils reveals the process of its development. The various series of works exhibited by Varda Yatom concern themselves with the area between temporary and permanent, the deteriorating and the durable, between soft and rigid, organic and inorganic (Kibbutz Gallery 1998). In the works currently exhibited at the Herzliya Museum of Art can be discerned the development of the objects which occupied her in the past; a study of a local civilization yet a pre-occupation with culture in its widest sense, with the material of ceramics yet with an attempt to expand its borders beyond the material itself, "localization" against "universality".

Amongst the group of artists who have chosen clay as a starting point for creation, Varda Yatom is predominant.

Yoav Dagon
Curator
Museum Director

CURATOR: **YOAV DAGON**, MUSEUM DIRECTOR

**The publication of this catalogue was
made possible by the contribution of:
The Herzliya Municipality
The Friends of the Herzliya Museum**

We are grateful to:
Virginia and Jacob Alkovv
Talia and Danny Bejarano
Ora Baharaff
Daniella Cohen
Ayala and Eliyahu Cohen
Gila and Alex Emodi
Judith and Avi Tyomkin
Liora and Michael Federman
Ruchama and Dany Fruchter
Barbara and Michael Kaufman
Dina and Gideon Oberson
Rina and Dan Paz
Dina and Raphael Recanati
Dvora Schocken
Tzafi and Yitzchak Shocher
Batia and Eli Shirihi
Rachel and Ben Tagger
Batia and Chaim Weiss
Shlomit and David Yadi
Dana Baharav
Allen Baharaff
Elsa and Adolph Pollak
Nitza and Uri Weltsch
Daniella and Daniel Shteinmetz
Ofra and Zvi Ichaki
W. Rosenstein Ltd.
Irit and Ami Rubin
Ester and Luis Beck
The Israel Corporation Ltd.
Herzikowitz (Ishpar)

FRONT COVER: "PEKALACH", DETAIL

BACK COVER: "PEKALACH", CLAY, SPONGE, STONE & WIRE, 100X50X70 cm, 1990

Photography: S. Howard
Translation: Maxine Levite
Design: Esther Kreisman
Typesetting: Od-Ot
Production: Adar Productions

VARDA YATOM

Sculpture

HERZLIYA
MUSEUM
OF ART

May-August 1991

VARDA YATOM

ורדה יתום